τοῖς σώμασι, μικραῖς διαφορᾶς κεχρημένα, καὶ τῷ αὐτῷ ὀνόματι προσαγορευόμενα, διά τε φόβων ἀχρότητες, καὶ ὑπὸ πόνων. αὐτὰ γὰρ ὀνόματί τε τῷ αὐτῷ κέχρηται, καὶ διαφορὰν μικρὰν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας. μικρὰς δὲ οὔσης τῆς διαφορᾶς, οὐ ῥᾴδιον γνώσκειν, ἀλλὰ δεῖ ἐκ τῆς συνηθείας τῆς μορφῆς τὸν ἐπιφέρειν εἰληφότα. ἔστι μὲν οὖν καὶ τάχιστος καὶ ἄριστος ὁ ὑπὸ τῆς ὄψεως. καὶ ἔστι γε οὕτως τούτῳ χρώμενον, πολλὰ διαγνώσκειν· καὶ οὐ μόνον καθόλου χρήσιμον ὄν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν τοῦ σημείων ἐκλογή. ἕκαστον γὰρ τοῦ ἐκλεγομένου, καὶ πρέπειν δεῖ τοιοῦτον, ὅ τὸ ἐκλεγόμενον θέλει. ἔτι τε καὶ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ σημείων, καὶ τὸ συλλογισμόν, ᾧ δεῖ χρῆσθαι ὅπου αὖ τι τύχῃ, περιτιθέντας τοῖς περισσοῖς, τὰ περισκόντα· ὅ τε εἰ αἰσχρός τε εἴη καὶ μικρολόγος, καὶ κλέπτης αὖ εἴη καὶ ἀνελεύθερος· καὶ κλέπτης μὲν ἐπομένος τῇ αἰσχρείᾳ, τῇ δὲ μικρολογίᾳ ἀνελεύθερος. ὅτι μὲν οὖν τοῦ τοιούτων ἑκάστου, δεῖ τοῦτον τὸν τρόπον περισσρίζοντα, τὴν μέθοδον ποιεῖσθαι.

Κεφάλαιον ε.

Νυνὶ δὲ περὶ τοῦ πειρήσομαι τοῦ ζώων διελεῖν, ὁποῖα ἀν τ' περσήκει διηλαθῆναι, περὶ τὸ ἔθος ἀνδρεῖα καὶ δειλὰ, καὶ δίκαια καὶ ἄδικα· διαιρετέον δὲ τὸ τοῦ ζώων γένος εἰς δύο μορφὰς, εἰς ἄρρεν καὶ θῆλυ, περισσόντα τὸ πρέπον ἑκατέρᾳ μορφῇ. ἔστι δὲ ὅμοια ὑπηρχεσμένῳ οὐ τὰ τέφεν τοῦ θηρίων [τὰ] περσηνέστερα· καὶ μαλακώτερα ψυχὴ τὰ θήλεα τοῦ ἀρρένων, ἢ πόνῳ τε χρωμαλεύμενα, ταί τε τροφὰς καὶ τὰς χρεηθείας μᾶλλον περσδεχόμενα ὥστε τοιαῦτα ὄντα, εἴη που αὖ ἀθυμότερα τοῦ ἀρρένων. καταφανὲς δὲ τοῦτο ἐξ ἡμῶν πού δέδεικται· ὅτι ἐπὰν ὑπὸ θυμοῦ κεκινηθῶμεν, δεσπαραπιστότεροί τε, καὶ μάλιστα ἐρρόμεθα πρὸς τὸ μηδαμῆ μηδὲν εἶναι· ὅτι τὸ βιάζεσθαι δὲ καὶ πρᾶξαι φερόμεθα, πρὸς ὃ αὖ ὁ θυμὸς ὁρμήσῃ. δοκεῖ δέ μοι καὶ κακκρυπτότερα γίνεσθαι τὰ θήλεα τοῦ ἀρρένων, καὶ περσπετέστερά τε, καὶ ἀνελεύθερα, καὶ αἰσχυνέστερα. αἱ μὲν οὖν γυναῖκες καὶ τὰ πρὲ ἡμᾶς πρεφόμενα, καὶ παύ που φανερὰ ὄντα. τὰ δὲ πρὲ τοῦ ὕλου, πάντες ὁμολογοῦσιν, οἱ νομεῖς τε καὶ θηρευτεί, ὅτι τοιαῦτά ἐστιν οἷα περείρηται. δηλὰ μὲν καὶ τόδε θῆλυ, ὅτι ἕκαστον ἐν ἑκάστῳ γένει θῆλυ, ἄρρενος μικρότερόν τε ὂν ἔστι,

corporibus parua differentia vtentia, & eodem nomine appellata: vt pallores, qui fiunt à timoribus & qui à laboribus: hi enim eodem nomine vtuntur, & differentiam paruam habent inter se: parua autem differentia existente, non facile est cognoscere, sed ex consuetudine formæ, apparentem quidem assumere conuenientiam oportet. Est autem optimus modus, & citissimus, qui est ab apparente conuenientia: & contingit ita eo modo vtentem multa cognoscere: & non solum vniuersaliter vtile est, sed ad electionem signorum singularium. Electorum enim quodque decere oportet tale, vt quod eligitur vult. Amplius autem secundum electionem signorum, & syllogismo, quo vti opus est, vbicunque contingat, adiungentes conuenientibus conuenientia: vt si inuerecundus erit, & paruiloquus, & fur vtique erit, & illiberalis: & fur quidem consequens inuerecundiam, & paruiloquium illiberalis. In talibus igitur quibusque oportet hoc modo secundum conuenientiam fieri methodum.

CAPVT V.

NVnc autem primum tentabo genera animalium distinguere & quæ ipsorum conuenit permutari, vt sint fortia, & timida, & iusta, & iniusta. Distinguendum autem animalium genus in duas formas, in masculinam & in fœmininam, adiungentem passiones conuenientes vnicuique formæ. Sunt enim similia. Et quæ conamur nutrire, ferarum mansuetæ magis, & molliores secundum animas fœminæ maribus sunt, minus autem fortes, verùm nutrimenta, & assuetudinem manuum recipientes magis. Quare existentes tales, erunt alicubi minùs iracundæ maribus. Manifestum autem id ex nobis alicui est: quoniam cùm ira vincimur, difficulter prudentes, & maximè fortes fumus ad nihilum veniendum. Ferimur autem ad violentiam inferendam, & patrandum ad quodcunque ira impulerit. Videntur autem mihi magis malefica fieri fœminea masculis, & proteruiora, & minùs defensiua. Fœminæ igitur, & quæ circa nos nutriuntur, valde manifesta sunt. Quæ verò sunt circa syluam, omnes confitentur pastores, & venatores, quòd talia sunt, qualia sunt dicta. At verò & hoc manifestum est, quòd singularium in vnoquoque genere, fœmina mare minoris capitis,